

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ZAŠTITU PRIRODE I OKOLIŠA IZVJEŠĆE O RADU U 2024. GODINI

Znanstveno vijeće za zaštitu prirode i okoliša (ZVZPO) djeluje putem svojih šest sekcija: za vode, za tlo, za klimu, za šume, za gospodarenje otpadom i za zaštitu bioraznolikosti. Vijeće skrbi o tlu, vodi, zraku i biosferi i promiče zaštitu tih dobara i gospodarenje njima na gospodarski, okolišno i socijalno održiv način.

Članovi Sekcije za vode sudjelovali su u organizaciji i provedbi 4. međunarodne konferencije *Waters in Sensitive and Protected Areas (WSPA2024)* 10. – 13. travnja 2024. godine u Puli. Sekcija je organizirala dva okrugla stola tijekom 2024. godine. Prvi okrugli stol pod nazivom *Naučene lekcije iz incidenta u pogonu osječke tvrtke Drava International – možemo li prevenirati moguće štetne utjecaje proizvodnih pogona kružnog gospodarstva na tlo i vode?* održan je 28. svibnja 2024. godine na inicijativu pročelnika Sekcija za vode, tlo i gospodarenje otpadom (moderator je bio pročelnik Sekcije za vode). Drugi okrugli stol pod nazivom *Znanstvena osnova za implementaciju ključnih strategija Europskoga zelenog plana u vodno zakonodavstvo Republike Hrvatske* održan je 12. studenoga 2024. godine. Oba skupa su održana u Knjižnici HAZU u Zagrebu.

Sekcija za tlo (pročelnik prof. dr. sc. Ivica Kisić) organizirala je zajedno sa Sekcijama za vode i gospodarenje otpadom okrugli stol pod nazivom *Naučene lekcije iz incidenta u pogonu osječke tvrtke Drava International – možemo li prevenirati moguće štetne utjecaje proizvodnih pogona kružnog gospodarstva na tlo i vode?*. Okrugli stol održan je 28. svibnja 2024. godine. Također je obilježila Svjetski dan tla organizacijom okruglog stola *Zašto tlo nema svoju EU direktivu?*. Članovi sekcije su sudjelovali 11. – 16. veljače 2024. na 59. hrvatskom i 19. međunarodnom simpoziju agronoma (SA2024) u Dubrovniku.

Sekcija za klimu (pročelnik prof. dr. sc. Branko Grisogono) je sudjelovala u događanjima vezanim za klimu, klimatske promjene i ekstremne vremenske događaje uključujući edukaciju i promidžbu kroz predavanja i javne medije (više desetaka novinskih članaka te nastupa u različitim emisijama radija i televizije). Objektivna je prosudba da su znanstvena javnost i drugi dionici redovito informirani o svim važnim događajima i procesima od nacionalne i kontinentalne do globalne ljestvice iz područja djelovanja Sekcije za klimu. Kako je bilo naglašeno da je prošla 2023. godina bila planetarno najtoplija godina od kada postoje standardna mjerenja i motrenja, isto tako se upozorava da će i ova 2024. godina biti najvjerojatnije nova najtoplija godina u recentnoj klimi.

Sekcija za šume (pročelnik akademik Igor Anić) je obilježila Međunarodni dan šuma 21. ožujka prigodnim predavanjem u Knjižnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Sudjelovala je u organizaciji manifestacije X. Dani Josipa Kozarca u Lipovljanima gdje je pročelnik Sekcije predstavio knjigu *Šumarski radovi Josipa Kozarca*. Znanstveno vijeće za zaštitu prirode i okoliša je bilo suorganizator znanstvenog skupa *Gospodarenje šumama hrasta lužnjaka u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti*, u Vinkovcima 18. – 19. travnja 2024., u povodu 150 godina znanstvenoga i organiziranoga pristupa šumarstvu jugoistočne Slavonije i djelovanja Brodske imovne općine (1873. – 1941.). Članovi Sekcije za šume na tom su skupu uzeli učešća svojim prezentacijama. Predsjednik Organizacijskog odbora znanstvenog skupa bio je akademik Igor Anić, pročelnik Sekcije za šume i tajnik Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode i okoliša. Znanstveni skup je održan pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske.

Sekcija za gospodarenje otpadom (pročelnica prof. dr. sc. Aleksandra Vučinić Anić) je sudjelovala na okruglom stolu *Naučene lekcije iz incidenta u pogonu osječke tvrtke Drava International – možemo li prevenirati moguće štetne utjecaje proizvodnih pogona kružnog gospodarstva na tlo i vode?* koji je održan u Knjižnici HAZU 28. svibnja 2024. godine. Skup je organiziran na inicijativu pročelnika sekcija za vode, tlo i gospodarenje otpadom (moderator je bio pročelnik Sekcije za vode).

Sekcija za zaštitu bioraznolikosti (pročelnik prof. dr. sc. Željko Škvorc) je obilježila Međunarodni dan bioraznolikosti i Dan zaštite prirode u Republici Hrvatskoj 22. svibnja prigodnim predavanjem u Knjižnici HAZU. Organizirana je promocija sveučilišnog udžbenika *Očuvanje biljnih genetskih izvora* autora Zlatka Šatovića, Martine Grdiša, Nine Jeran i Filipa Varge. Članovi sekcije su izlagali tematske radove na nekoliko međunarodnih konferencija, a osim toga kontinuirano publiciraju brojne znanstvene radove u visoko rangiranim znanstvenim časopisima.

Kronološki popis aktivnosti Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode i okoliša:

11. – 16. veljača 2024.

Sudjelovanje na 59. Hrvatskom i 19. međunarodnom simpoziju agronoma (*SA2024*) u Dubrovniku.

23. veljača 2024.

Predstavljanje sveučilišnog udžbenika *Očuvanje biljnih genetskih izvora* autora Zlatka Šatovića, Martine Grdiša, Nine Jeran i Filipa Varge u Knjižnici HAZU. Udžbenik predstavili recenzenti prof. dr. sc. Hrvoje Šarčević i prof. dr. sc. Zlatko Liber.

15. ožujka 2024.

Sudjelovanje na manifestaciji *X. Dani Josipa Kozarca* u Lipovljanima s predstavljanjem knjige *Šumarski radovi Josipa Kozarca*. Knjigu su predstavili urednici, akademik Igor Anić i prof. dr. sc. Anica Bilić.

21. ožujak 2024.

Predavanje u knjižnici HAZU povodom Međunarodnog dana šuma 21. ožujka pod naslovom *Invazivne strane vrste drveća i grmlja u Hrvatskoj*. Predavač prof. dr. sc. Marilena Idžojić. Moderator akademik Igor Anić.

10. – 13. travnja 2024.

Sudjelovanje na 4. međunarodnoj znanstvenoj konferenciji *Waters in Sensitive and Protected Areas (WSPA2024)* u Puli.

18. – 19. travnja 2024.

Sudjelovanje na Znanstvenom skupu u Vinkovcima pod naslovom *Gospodarenje šumama hrasta lužnjaka u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti*, u povodu 150 godina znanstvenoga i organiziranoga pristupa šumarstvu jugoistočne Slavonije i djelovanja Brodske imovne općine (1873. – 1941.).

20. svibnja 2024.

Dva predavanja u Knjižnici HAZU: *Eksperimentalno modeliranje utjecaja nesinoptičkih oluja*, predavač prof. dr. sc. Hrvoje Kozmar; *Mezoskalne grmljavinske oluje – obilježja, utjecaji i izazovi*, predavač dr. sc. Petra Mikuš Jurković.

22. svibnja 2024.

Predavanje u Knjižnici HAZU pod naslovom *Što je biološka raznolikost i zašto nam je važna* povodom Međunarodnoga dana biološke raznolikosti i Dana zaštite prirode 22. svibnja. Predavač: prof. dr. sc. Antun Alegro. Moderator: prof. dr. sc. Željko Škvorc.

28. svibnja 2024.

Okrugli stol u Knjižnici HAZU pod naslovom *Naučene lekcije iz incidenta u pogonu osječke tvrtke Drava International – možemo li prevenirati moguće štetne utjecaje proizvodnih pogona kružnog gospodarstva na tlo i vode?*. Moderator prof. dr. sc. Zoran Nakić. Uvodna izlaganja prof. dr. sc. Aleksandra Anić Vučinić, prof. dr. sc. Ivica Kisić, prof. dr. sc. Željko Duić.

11. lipnja 2024.

Okrugli stol *Sadašnjost i budućnost rijeke i doline Rječine*. Moderator: akademik Mladen Juračić. Uvodna izlaganja Josip Rubinić, Ivana Šarić, Nenad Buzjak, Ivana Buj, Mišel Jelić, Roman Ozimec, Irma Popović Dujmović.

4. srpanj 2024.

Predavanje u Knjižnici HAZU pod naslovom *Međudjelovanje vrtloga i sile otpora u površinskom turbulentnom strujanju fluida*. Predavač prof. dr. sc. Ivan Marušić.

12. studenog 2024.

Okrugli stol u Knjižnici HAZU pod naslovom *Znanstvena osnova za implementaciju ključnih strategija Europskoga zelenog plana u vodno zakonodavstvo Republike Hrvatske*. Moderator prof. dr. sc. Zoran Nakić. Uvodna izlaganja: izv. prof. dr. sc. Mario Šiljeg, doc. dr. sc. Siniša Širac, dr. sc. Snježana Herceg Romanić, izv. prof. dr. sc. Dražen Vouk.

17. prosinac 2024.

Okrugli stol u Knjižnici HAZU povodom Svjetskog dana tla 5. prosinca pod naslovom *Zašto tlo nema svoju EU direktivu?*. Moderator prof. dr. sc. Ivica Kisić. Uvodna izlaganja: prof.dr.sc. Zdenko Lončarić, Nina Zovko, mag. ing. bioproc., univ. spec. oecoling., Tugomir Majdak, mag. ing. agr. i Hrvoje Hefer, mag. ing. bil.